Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302 Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 193. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 9-го ЖОВТНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK WEDNESDAY, OCTOBER 9, 1985 No. 193. VOL. XCII

УІА обрав П. Плішку „Українцем року"

Ню Йорк. — Український Інститут Америки вшанує співака Метрополітальної опери Павла Плішку „Українцем року — 1985" під час бенкету у неділю 17-го листопада ц.р., у приміщеннях Готелю П'єр, при 5-ій авеню і 61-ша вулиця в Ню Йорку. П.Плішка, бас, виступав багато з різними оперними театрами: філядельфійським, чикагським, торонтським, Ля Скал, паризьким. Крім оперних виступів він щороку різїжджає в турне з програмами оперних і популярних пісень. Часто цей талановитий співак виступає з репертуаром українських пісень на таких імпрезах, як Фестиваль в Ню Джерзі, Союзівка та Центр Української Культури в Джюет, Н. Й.

П. Плішка

Народився співак в Олд Фордж, Па., в українській родині, яка зберігала свідомість свого українства та ваховувала його в цьому дусі. П. Плішка виїхав на студії до Монтклер каледжу в Ню Джерзі. Почав музичні студій з Патерсон Лирік опера. На 23-му році життя виграв перше місце на авдиції Балтиморської опери, а опісля опинився в Метрополітальній опері.

У неділю, 17-го листопада, відбудеться бенкет та вручення нагороди П. Плішці. Година коктейлю о 1-ій год.; бенкет в 2-ій год. Квитки в сумі 100 дол. від особи; 150 дол. від пари можна набути в Українському Інституті Америки, 2 схід 79 вул. Всі прибутки призначені на утримання УІА.

Після бенкету молоді професіоналісти при УІА гостимуть учасників. Інформації можна отримати телефонічно (212) 288-8660.

Помер Яків Бурій, довголітній секретар 402-го Відділу УНС в Торонто

Торонто, Онт. — В неділю, 6-го жовтня ц.р., тут помер в місцевій лікарні після важкої недуги на 59-му році життя Яків Бурій, довголітній секретар 402-го Відділу УНСоюзу, Товариства ім. Тараса Шевченка в Торонто Онтаріо, Канада.

Якій Бурій народився у 1927 році в селі Володимирці, повіт Журавно, Західня Україна. Прибув до Канади після Другої світової війни і відразу включився тут в українське громадське життя та став членом УНСоюзу. Визначився особливими осягами в приєднуванні нових членів для УНСоюзу і як секретар 402-го Відділу значно збільшив його членство. Був делегатом цього Відділу на кількох Конвенціях УНСоюзу.

Яків Бурій

Покійний залишив в жалобі дружину Анну, доньку Любомиру Петерсон з мужем Іваном і дітьми Михасем, Сонею та Адріяною, доньку Уляну Перович з мужем Кресо та українську, а зокрема союзову громаду в Торонто.

Похорон відбудеться в четвер, 10-го жовтня ц.р.

„ВИ — НАРОДОВБИВЦІ", — ЗАЯВИВ ОВСІЄНКО СВОЇМ СУДДЯМ

Ню Йорк (Пресова служба ЗП УГВР). — На Захід продістався поширений в Україні документ п.н. „Замість останнього слова" українського політичного в'язня Василя Овсієнка.

В. Овсієнко, народжений 8-го квітня 1949 року, філолог і викладач української мови, родом з Житомирської області. Він відбув перше чотирирічне покарання в 1972-76 роках за „антирадянську агітацію і пропаганду", а у 1981 році знову був засуджений за цей самий „злочин" на 10 років табору особливого режиму і 5 років заслання.

Передаємо текст згаданого самвидавного документу.

„Тут, де чиниться судова розправа наді мною, нема до кого говорити. Я тут один серед мишачого гаддя, як неопалима купина. Ви обставили вартою і ґратами і щурами не мене. Це ви себе обставили ними від народу. Ви, а не я боїтеся гласности. Це ви, а не я сховалися від народу нижче нижнього поверху, а підпілля, щоб творити свої чорні діла.

Ви винюшкували кожний мій слід, підслуховували кожне моє слово, відлякували від мене людей, зводили на мене несусвітенні наклепи. І, не знайшовши в мені жодної фальші, лукавства, скрутейства, ви переконалися, що я принципово не здатен учинити чогось злочинного. І ви злякалися мене. І саме тому вдалися до мерзенної фабрикації „справи", як це ви масово робили в сталінські часи за принципом „Был бы человек, а дело найдется". У моєму випадку маємо прецедент відродження єжовщини і берїівщини. Нічого того, в чому ви мене звинувачуєте, не було, і ви це чудово знаєте. Однак ви влаштували наді мною це мерзенне судилище, щоб знищити мене. За віщо? За те, що я заважаю вам грабувати і обдурювати народ. За те, що я знаю правду про вас і совість моя не дає мені цю правду замовчувати. За те, що я стократ благородніший, шляхетніший за вас. За те, що я не приймаю вашої свинячої філософії, що найбільше у світі благо є хлептати з корита, до котрого вас тимчасово допустив московський імперіялізм, одягнений у машкару комунізму. Ви совєтські люди „українського происходжения", керуючись цією коритною філософією, допомогли московському імперіялізмові, виморили голодом третину свого народу у 1933 році. Ви допомагали Гітлеру і Сталіну витовкти мільйони і мільйони війною і репресіями. Це ви готували вагони для вивезення решти українського народу до Сибіру. Це ви винищили цвіт нашого народу — інтеліґенцію і це ви розтоптуєте прекрасну його мову, насаджуючи натомість своє брудне матюччя. Ви терзаєте його душу, вимушуючи всіх ставати злодіями, брехунами і боягузами. Ви вибравлюєте його світлий розум своєю горілкою. Ви — народовбивці.

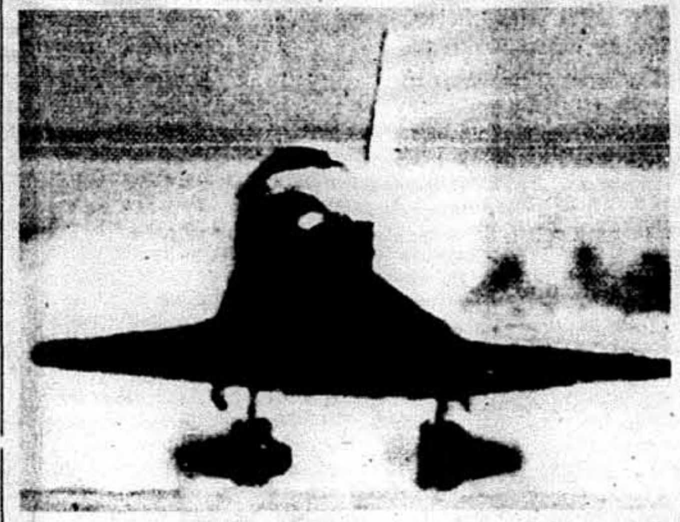
І цей суд є продовженням геноциду українського народу. Так, я смертник, сьогодні чи опісля ви мене знищите. Я не перша і ще не остання ваша жертва. Але я свідомо іду на цю погибель, бо знаю, що цим самим я захищаю життя мого народу. Я керуюся вашим законом життя — законом жертвенности. Ваше гадюче сикання чують тільки ці камінні мури, а мій голос почує ціла Україна, цілий світ. Ви самовбивці, володарі своєї смерти. Усі ваші неуспіхи як у світовій політиці є наслідком кричущих порушень природних людських прав на свободу слова, свободу зайнять. Хто совісний, той не хоче мати справи з бандою. Ви узурпували право говорити від імені істини. Але ніхто з людей на те не має права. То — привілей Бога. А принцип рівности всіх все більше оволодіває уми людей, котрих ви би вічно хотіли мати за покірне робоче бидло. Але люди не хочуть більше бути нічиїми рабами, бо вони започували себе людьми і тому під вами захиталася земля.

Ніхто, в тому й ви самі, вже не вірите в свою комуністично-імперіялістичну демагогію. Люди побачили брехливу суть вашої комуністичної „правди", вашої соціялістичної „демократії" і одвертаються від вас, від вашого мерзенного лику з огидою відвертається цілий світ. І вже не врятує вас ніяка демагогія, ніякі репресії. Те, що зі мною зараз робите ви — це вже фарс, комедія, початок кінця. Готуйте собі мотузки і не проминіть моменту вчасно перевішатися. Бо скоро упаде на вас народний гнів. Імена ваші стануть поруч Юдиного. І будете прокляті своїми синами. А благословенна Богом, золота, як мрія, Україна постане у всій свой красі і силі і займе достойне місце у колі вільних народів. Це вже неминуче, як неминуче торжество правди, добра і справедливости. Україна буде вільною від вас, заброди, зрадники й кати, незалежно від того, хочете ви цього, чи ні. А (вона буде вільною) як ми, українці цього хочемо і освячуємо цю ідею великими жертвами".

ВИСТАВКА З. ОНИШКЕВИЧА

Філядельфія. — 43-ій Відділ Союзу Українок Америки ім. Олени Пчілки запрошує усіх з Філядельфії і околиці прибути на виставку рисунків, акварель і олійних картин Зеновія Онишкевича, яка розпочнеться в п'ятницю 11-го жовтня ц.р., о годині 8-ій вечора в УОК Центрі, при 700 Сідар ровд. В програму включено слово мистця Юрія Гури, який репрезентуватиме мистецькі студії у Філядельфії. По програмі буде нагода запізнатися з мистцем під час перекуски і кави. Вистав - ка буде відкрита також 12-го жовтня від години 10-ої до 6-ої вечора, і в неділю, 13-го жовтня, від 10-ої ранку до години 4-ої по полудні.

„АТЛАНТІС" ПОВЕРНУВСЯ НА ЗЕМЛЮ

„Атлантіс" приземлюється на базі Едвардс в Каліфорнії.

База „Едвардс", Каліф. — У понеділок, 7-го жовтня, міжпростірний корабель „Атлантіс" успішно повернувся на Землю.

„Це був видатний полет. Він ще раз доказав успіх програми міжпростірних кораблів. Ми захоплені полетом, який пройшов від старту до фінішу по-чемпіонськи", — сказав журналістам Джессі Мур, керівник програми міжпростірних кораблів у Крайовому управлінні аеронавтики і дослідженні космосу (НАСА).

Дж. Мур виступив перед журналістами за кілька хвилин перед тим, як на військово-повітряній базі „Едвард" у південній Каліфорнії приземлився міжпростірний корабель „Атлантіс", що виконував секретне завдання Департаменту оборони. Програма полету „Атлантісу" не була відома, хоч журналісти твердять, що під час чотириденної місії з покладу корабля були запущені два супутники зв'язку.

Під час полету „Атлантіс" облетів Землю 65 разів і пролетів 1,7 мільйона миль.

ПАЛЕСТИНЦІ ЗАХОПИЛИ ІТАЛІЙСЬКИЙ ПАСАЖИРСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ

Рим, Італія. — Командо Палестинської Визвольної Організації, правдоподібно сім осіб озброєних в машинові кріси, гранати і валізки напаковані розривним матеріялом, захопили у прибережних водах Єгипту між портами Александрії і Порт Саїд, італійський люксусовий лайнер „Ачілле Льоро" із 420 пасажирами і обслугою на покладі корабля.

Раніше в порті Александрія корабель покинули 664 пасажири, в тому числі 72 американці, і тим самим оминули долі полонених. Захоплювачі погрожують висадити в повітря корабель і почати вистрілювати один по одному пасаржрів, якщо Ізраїль не погодиться звільнити негайно 50 палестинців, політичних в'язнів, між ними видатного палестинського командира і члена проводу Саміра Ель-Конайтері, відповідального, як заявляють ізраїльські речники, за напад на ізраїльську місцевість Нагарія у пізніх 1970 роках.

Після зупинки в Александрії більшість американців покинули корабель і залишились вакаціонувати в Єгипті, але існують здогади, що якась маленька група американських громадян знаходиться ще на кораблі, з цього принаймні шість осіб з метрополії Ню Йорку і Ню Джерзі.

Італійське пресове агентство АНСА інформує, що захоплювачі замкнули пасажирів і більшість членів обслуги корабля в кабінах. Єгипетські джерела твердять, що захоплювачів нема більше, як сім осіб і вони всіли на корабель в Александрії, як звичайні пасажири. Як тільки корабель опинився на відкритому морі і перебував приблизно 50 миль від Порт Саїду, терористи розпочали свою акцію перехоплення і блискавично перебрали контролю над кораблем. Американці, які залишилися в Єгипті кажуть, що серед закладників напевно є американські громадяни, хоч переважають там греки, британці, німці й інші.

Лідер ПВО Ясір Арафат заявив, що командо не належить до очолюваної ним фракції ПВО хоч Омар Мустафа, керівник групи, виразно заявив єгипетським чинникам, що вони є членами Палестинської Визвольної Організації.

У вівторок рано, 8-го жовтня ц.р., радіостанції і кореспонденти з країн Близького Сходу повідомляли, що група належала колись до ПВО, але тепер, після конфлікту в середині тієї організації, вони опридлили себе до іншої фракції палестинських революціонерів. Кореспонденти також повідомляють, що італійське міністерство оборони поставило у стан поготівля деякі армійські частини, а в сторону Суезького каналу і Ливану були вислані італійські воєнні кораблі, бойові і розвідчі літаки. Також Єгипет, Ізраїль і ЗСА поробили деякі заходи для вдержання безпеки в цьому районі Світу і звільнення корабля з рук терористів. Міністер закордонних справ Італії Джуліо Андреотті і оборони Джованні Спадоліні вдержують тісний зв'язок з Єгиптом, ЗСА й Ізраїлем та спільно застановляються над евентуальними заходами, які треба поробити для врятування життя загрожених пасажирів і обслуги корабля. Ізраїль однак не хоче погодитися на звільнення політичних в'язнів кажучи, що Єрусалим ніколи не буде діяти під тиском і вимогами терористів.

СВЯТО ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА В ЧИКАҐО ПРОЙШЛО З ВЕЛИКИМ УСПІХОМ

Чикаґо (І. Горчинська). — Тут у неділю, 29-го вересня ц.р., відбулося дуже успішне свято Енциклопедії Українознавства, що його зорганізував місцевий Громадський комітет, під головуванням дир. Романа Мицика, президента Федерально-Кредитової Каси „Самопоміч", для відзначення 85-річчя творця ЕУ, проф. д-ра Володимира Кубійовича.

Урочистість відбулася в авдиторії церкви свв. Володимира і Ольги, де зібралося велике число приятелів ЕУ і поклонників її „батька", якому 23-го вересня ц.р., сповнилося 85 років життя.

Програму відкрив коротким словом голова місцевого комітету, вітаючи присутніх гостей, особливо д-ра Атанаса Фіголя й проф. Аркадія Жуковського з Сарселю, Франція, та підкреслюючи велике значення появи такого монументального видання, що ним являється Енциклопедія Українознавства, десятий і останній том якої вже незабаром вийде друком. Великим розчаруванням для присутніх була відсутність ювілята, який з огляду на стан здоров'я не міг прибути. На закінчення свого привітального слова дир. Мицик представив господаря свята, проф. Василя Маркуся, першого заступника головного редактора ЕУ.

Приймаючи свій обов'язок, д-р Маркусь ще раз висловив жаль, що проф. Кубійович не міг приїхати на Північно-американський континент, щоб узяти участь у заплянованих зустрічах в таких містах як Ню Йорк, Чикаґо, Філядельфія, Торонто, Вінніпеґ і Едмонтон. З незвичайним подивом висловлювався д-р Маркусь про проф. В. Кубійовича, підкреслюючи його подивугідний вклад праці й посвяти справі енциклопедії.

Головну доповідь, з доручення Громадського комітету, виголосив проф. Мирослав Семчишин, який справді у сконденсованій формі представив всю велич діяльности ювілята в ділянках науковій, суспільно-громадській і політичній.

З черги господар покликав до слова д-ра А. Фіголя, найближчого друга проф. Кубійовича й організатора фінансових ресурсів, без яких не міг би бути зреалізований такий сміливий задум, яким 40 років тому була ідея опрацювати й видати в умовинах еміграції Енциклопедію Українознавства. Доповідач яримй штрихами накреслив фінансові труднощі, представив ідейність сарсельського „тіму" співпрацівників ЕУ, які в дуже невідрадних обставинах, за дуже маленькою винагородою, не раз в голоді й холоді, працювали над здійсненням великого діла. Піонери, хоч ще далі повні ентузіязму, на жаль, у похилому віці, але відрадним явищем є те, що твориться новий гурт молодих науковців, які вже вкладають багато праці при виготовленні останнього тому ЕУ, як теж їхніми стараннями й зусиллями, в рамках Канадської Фундації Українознавчих Студій, появився перший том англомовної гаслової енциклопедії.

Д-р Фіголь повідомив присутніх про створення мільйонової фундації, відсотки з якої запевнили б дальшу появу заплянованих праць, як енциклопедія української діяспори, видання ЕУ іншими західньоевропейськими мовами тощо. В тій цілі створено вже в стейті Ню Джерзі корпорацію, статут якої поміщений в 27-му числі „Вістей з Сарселю".

Наступним промовцем був дуже близький приятель і опікун проф. Кубійовича, проф д-р А. Жуковський, другий заступник головного редактора ЕУ. Він розказав присутнім про працю ювілята, про стан його здоров'я, про питомий йому ентузіязм і наполегливість у праці, а відтак прочитав лист самого проф. Кубійовича до громади, що було дуже зворушливим в обставинах його відсутности і то з причини поганого стану здоров'я, коли після нещасливого випадку професор прикований на кілька тижнів до шпитального ліжка.

З черги відбулася мистецька програма — сольоспів бас-баритона Стефа-

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ВАШІНҐТОН, ОЧЕВИДНО, незадоволений з пропагандивної кампанії Совєтського Союзу напередодні вершинної конференції між президентом Роналдом Реґеном і совєтським лідером Міхаїлом Ґорбачовим. „Совєтська пропаґанда намагається представити ЗСА у кривому дзеркалі і вибілити Совєтський Союз та звільнити його від всіх злих діл, зоркема перегонів в озброєнні і агресивної політики в Південній Азії, за посередництвом В'єтнаму, Афганістані, Центральній Америці, Анголі та інших країнах", — говориться у виясненні Державного департаменту ЗСА. На думку речників Білого Дому М. Ґорбачов хоче приписати собі усі заслуги за зменшення напруги у світі і евентуальну редукцію нуклеарної стратегічної зброї, якщо то такої дійде.

ФІЛІППІНСЬКА АРМІЯ повела широку офензиву проти прокомуністичних партизанів, вбиваючи 14 комуністів у перестрілці у південній частині острова Мінданао. Головне командування філіппінської армії заявляє, що уряд є рішений зліквідувати на території Філіппін партизанських рух, який в останніх п'ятьох роках зріс на силі і починає здобувати ґрунт та моральну підтримку в деякої частини населення.

СОТНІ МОЛОДИХ демонстрантів в Лондоні, озброєних у „коктейлі молотова", тобро наповнені бензиною пляшки, палиці, каміння, й інші тверді предмети, знову атакували поліцію в Лондоні. У висліді зудару загинув один поліціянт, а 72 особи були поранені. Пізніше виявилось, що деякі молодечі „ґенґи" користувалися гострою зброєю, зокрема захованими під плащами крісами і обрізами, і це їм приписують смерть поліціянта, який був замордований ударами ножа. Три інші поліціянти і чотири британські журналісти були тяжко поранені вистрілами з кріса. Прим'єр-міністер британського уряду Марґарет Тачер заявила кореспондентам, що уряд застановляється над новими способами ліквідації заколотів, а увипадку повторення вбивства зброєю поліціянтів вона є рішена покликати військові частини і частини Скотлянд Ярду для ліквідації професійних злочинців.

СИРІЙСЬКІ ВІЙСЬКОВІ частини перебрали частину контролі приморського ливандського міста Тріполі з метою здержати за всяку ціну бої за опанування міста ривалізуючими між собою політичними фракціями. Найбільше притенсій до Тріполі мають шіїти і прихильні до Джігад парамілітарні частини, які взяли навіть на себе відповідальність за схоплення чотирьох совєтських громадян — трьох дипломатів і одного лікаря амбасади, щоб таким способом домогтися від СССР і Сирії інтервенції в їхню користь і припинення боїв за опанування згаданого портового міста. Досі в боях за Тріполі загинуло понад 500 осіб, а 1,200 були поранені, не згадуючи про матеріяльні шкоди і знищення частини міста. Сирійці зайняли ключеві позиції в місті, у якому тепер немає боїв.

ЯСІР АРАФАТ, ЛІДЕР Палестинської Визвольної Організації, заявив кореспондентам, що в його посіданні знаходяться документи, які доказують, що американська розвідка передала ізраїльцям велику частину документів і мап про головну квартиру ПВО в Тунісі, що їх опісля ізраїльські літаки використали під час бомбардування приміщень палестинців в тій державі. „Таким чином З'єднані Стейти Америки допомогли Ізраїлеві здійснити напад не тільки на нашу головну квартиту, але на територію Турнісу", — заявив Арафат під час інтерв'ю. Державний департамент ЗСА категорично заперечив видумки лідера ПВО.

АМБАСАДОР З'ЄДНАНИХ Стейтів Америки до Об'єднаних Націй, емеритований генерал Вернон А. Волтерс, заявив, що американська делеґація в Раді Безпеки ОН не накладатиме вета на резолюцію Ради, яка засуджує Ізраїль за збомбардування головної квартири Палестинської Визвольної Організації в Тунісі. Державний департамент отримав інформації, що вето ЗСА може дати сильну зброю противникам теперішнього уряду в Тунісі для переведення перевороту. Як відомо, уряд Тунісу конструктивно співпрацює з Адміністрацією президента Роналда Реґена і заміна його іншим урядом, чи військовою хунтою, могла б бути некорисною для Вашінґтону.

В АМЕРИЦІ

ГРУПА КОНҐРЕСМЕНІВ, демократів і республіканців, надіслала листа президентові Роналдові Реґенові з просьбою надати допомогу партизанам Анголі, які борються з прокомуністичним урядом своєї країни і кубинськими військами. Член Палати Репрезентантів демократ Клод Пеппер запропонував проєкт резолюції, яка передбачає надання партизанам продовольчої та медичної допомоги на суму 27 мільйонів долярів. „На порядку денному не лише програма космічної оборони, але й доля борців за свободу в усьому світі", — пишуть конґресмени, додаючи при цьому, що в боротьбі з ангольськими партизанами урядовими військами командують совєтські офіцери.

КОЛИШНІЙ АМБАСАРОД ЗСА в Об'єднаних Націях Джін Киркпатрик виступила з заявою, що вона не буде претендувати на місце в Сенаті, яке в наступному році звільнить Чарлз Метаяс, сенатор-республіканець з Мериленду. „Я щиро вірю, що зможу принести більше користи при обговоренні важливих питань, продовжуючи писати і говорити про них, ніж тоді, коли б я зосередила свою увагу на справах стейту Мериленд", — сказала Дж. Киркпатрик. На думку Аллана Леві, який очолює республіканців стейту Мериленд, Киркпатрик була б ідеальним кандидатом від Республіканської партії.

ГУБЕРНАТОР НЮ ЙОРКУ Маріо Квомо в інтерв'ю для газети „Дейлі Нюс" з приводу паніки серед населення, викликаної хворобою АІДС, заявив, що стейт має намір організувати широку громадську кампанію, щоб обзнайомити мешканців з правдою про захворювання. „Для мене цілком очевидно, що люди не розуміють природи цього захворювання і не знають про нього того, що вони можуть і повинні знати. Люди панікують, бо їм здається, що ніхто серйозно не працює над цією проблемою. Наш обов'язок — розповісти про зусилля, спрямовані на боротьбу з цим захворюванням, — сказав М. Квомо репортерам. Він заявив також, що дав розпорядження начальникові служби охорони здоров'я Ню Йорку скласти огляд фактів, що стосуються хвороби АІДС, щоб з цією інформацією можна було ознайомити населення стейту.

СПЕЦІЯЛІСТИ ВВАЖАЮТЬ, що рано чи пізно землетрус, не менш сильний, ніж ті, які навістили недавно Мехіко Сити, може статися і в ЗСА. Минулого тижня сейсмологи виступили в Сенаті з попередженням, що районом підвищеної небезпеки треба вважати всю активну в сейсмічному відношенні зону, яка включає стейти Мізурі, Арканзо, Міссісіпі, Теннесі, Кентакі та Іллиной. Інші спеціялісти заявили, що землетруси загрожують також стейтам Каліфорнія, Ореґон, Вашінґтон і Аляска.

ВИСТУПАЮЧИ НА ЗУСТРІЧІ, організованій Комітетом за свободу Афганістану, американський лікар Крис Бравн, який провів місяць в Афганістані, недалеко від провінції Пактія, говорив про необхідність якнайскорше організувати на території Пакистану табору для перепідготови лікарів. К. Бравн сказав, що лікарів у країні абсолютно мало, особливо з того часу, як Міжнародний медичний корпус перестав посилати туди американських лікарів. За місяць перебування в Афганістані доктор Бравн прийняв понад 2,500 хворих, переважно жінок і дітей.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" — P.O. Box 346 — Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Око за око — зуб за зуб

Після проголошення ізраїльської держави у 1948 році відбулися чотири ізраїльсько-арабські війни, остання у 1967 році. Ізаїль виявив подивугідну тугість, хоробрість вояків і полководницький хист старшин, але дотепер з усіх арабських країн тільки один Єгипет визнав Ізраїль. Палестинська Визвольна Організація (ПЛО) не вживає навіть назви — „Ізраїль" тільки „осідок сіоністів" і повела війну терором. Одверті війни заступила безконечна черга терористичних атак, ведених арабами та відплатних налетів ізраїльського летунства. В минулому тижні ізраїльські далекосяжні джети перевели таку відплатну бойову акцію проти головної квартири Палестинської Визвольної Організації, відданої від Ізраїля на 500 миль, у столиці Тунізії Тунісі.

Тому, що ті ізраїльські найвищої кляси бойові джети були американського походження і тому, що речник Державного департаменту обороняв той ізраїльський відплатний лет, як акт самооборони, арабська екстремістична терористична організація, яка схопила була в останніх кільканадцяти місяцях сімох американських громадян у Ливані (поруч із французами, італійцями і навіть москалями), проголосила, що вона „у відплату" за ізраїльський налет в Тунізії, в якому загинуло 60 палестинських і дальших кількадесят осіб були ранені, вбила одного з американських „закладників", політичного радника амбасади ЗСА в Ливані Вілліяма Баклі. Проте його тіла не знайдено і його смерть ще не потверджена. В минулу суботу Рада Безпеки ОН розглядала нову скаргу арабських держав проти Ізраїля за той летунський рейд проти ПЛО в Тунізії. Прийнято резолюцію, в якій натавровано Ізраїль, всіма голосами, при чому Америка стрималася від голосування. Це була перемога арабських країн і всіх тих, які підтримують арабів проти Ізраїля, бо відсутність американського вето зробила ту резолюцію леґально існуючою. Очевидно, це не змінить реальної ситуації, але є моральною поразкою Ізраїля.

Ці останні події поставили знову руба питання, чи старозавітна заповідь „зуб за зуб — око за око" правильна, не тільки з морального погляду, але й реально-практичного. Акти терору і відплатні рейди створюють заворожене коло, яке обертається до безконечности і крім сотень і тисяч людських невинних жертв та мультимільйонових матеріяльних втрат не приносять нікому ніякого хісна. І тому правильно президент Реґен закликав при цій сумній нагоді до замирення на Близькому Сході. В минулому тижні Президент прийняв був знову йорданського короля Гуссейна, який доконав великого діла, бо замирився з Палестинською Організацією Визволення і отримав від її вождя Ясіра Арафата згоду на переговори з Ізраїлем на базі попередніх засадничих резолюцій, прийнятих Радою Безпеки ОН: щоб Ізраїль повернув арабам окуповані арабські землі і щоб араби визнали існування Ізраїля „у безпечних кордонах". На тій основі президент Реґен зголосив два роки тому свій плян замирення на Близькому Сході. Арабський світ у принципі прийняв уже той плян, за яким палестинці зрікаються вимоги щодо власної держави і погоджуються на територіяльну автономію на правому березі Йордану в межах Йорданії. Але Ізраїль все ще не хоче переговорювати з такою йорданською делеґацією, в якій засідатимуть і палестинці пов'язані з ПЛО, і президент Реґен тримається свого принципового становища, що він не говоритиме з лідером ПЛО поки організація не визнає державности Ізраїля. „Заковика" ще та, що йорданський король Гуссейн прагне, щоб арабсько-ізраїльські мирові переговори велися в рамках міжнародної конференції з участю СССР, а президент Реґен не хоче допускати Москву до голосу в справах Близького Сходу і правильно твердить, що тривкий мир на Близькому Сході може наступити тільки почерез безпосередню ізраїльсько-арабську конференцію.

Старозавітне гасло „зуб за зуб — око за око" давно анахронічне, в своєму корені неморальне та в політичній ситуації недоцільне. Те гасло спричиняє тільки море пролитої крови, безконечні і безмірні людські трагедії, у висліді тільки щораз густіше заплутує вузол, замість розплутувати його. Розум державних мужів XX сторіччя вищий за псевдомудрість релігійних фанатиків з-перед тисячів літ, з часу перед народженням Христа. Релігійний, расовий і національно-політичний фанатизм не підходить до нинішнього часу. Бо кожний фанатизм засліплює розум, а в політиці можна і треба керуватися тільки і єдино розумом, а не любов'ю ані ненавистю. Може та остання „рунда" терору і відплатної акції трохи протверезить фанатиків по стороні арабів та Ізраїля.

Кирило Цепенда

У 160-ЛІТТЯ СМЕРТИ ДМИТРА БОРТНЯНСЬКОГО

Дмитро Бортнянський народився у часах, коли Україна була в московському ярмі, після програної битви під Полтавою 1709 року гетьманом Іваном Мазепою, який рішив здобути Україні незалежність від Москви, одначе з різних причин програв цю так важливу битву, з усіми наслідками програного. Царська Росія нищила все, що було українське, а наші таланти забирала під свою опіку, висилала їх на закордонні студії, а опісля заставляла їх працювати для неї. Жертвою цієї царської політики між іншим, став до певної міри і Бортнянський, який, одначе, не зважаючи на це, що працював у російському середовищі, не затратив української душі, ані у свому житті ані у своїй музичній-всесторонній творчості.

Дня 9-го жовтня 1985 року припадає 160 річниця від смерти нашого найбільшого і досі неперевершеного композитора духовно-церковної музики Дмитра Бортнянського, уродженця Глухова-міста, що було тоді столицею Гетьманської України, в родині значного козацького старшини.

Будучи сімлітнім учнем місцевої музичної школи, звернув на себе увагу учителів своїм непересічної краси голосом. У 1758 році його включили до Петербурзької придворної капелі, як надійного феномена. На 13-му році життя він з небувалим успіхом виконує сольову сопранову партію в опері „Альцеста" — музика Раваха. Постановку голосу студіює у відомого тоді соліста і педагога Марка Полторацького, а теорію музики і композицію в авторитетного італійського композитора В. Ґалюппі, який проживав тоді в Петербурзі. По від'їзді Ґалюппі до Італії, цариця Катерина посилає туди молодого Бортнянського на продовження музичних студій.

Живучи в центрі сучасного йому музичного життя, він пильно студіює і починає компонувати менші і більшого формату твори, включно із операми до італійських текстів як: Creonte (1776), Alcides (1778), Quinto Fabio (1779).

Слід згадати що крім поважних опер до італійських текстів, Бортнянський дещо пізніше писав опери до французьких і українських текстів: La fete du seignur i Le faucon (1786), Le fils rival (1787), а з українських: „Свято сеньйора, Сокіл і син суперник" (Павловське — 1787 року). Бортнянському належить понад 100 композицій, одначе в рамках газетної статті неможливо їх усіх вирахувати. Це композиції для сольових інструментів: скрипка, віоля, чельо, арфа і фортепіяно, далі сонати, симфонію для камерного ансамблю (1790), кантату „Господи силою Твоєю" для хору із симфонічною та роговою оркестрою. Крім інструментальних композицій Бортнянський пише численні вокальні композиції без супроводу інструментів (А капелля), незчислимі гармонізації церковних — літургійних пісень на різні нагоди. Одначе велич музики Бортнянського найяскравіше віддзеркалюється у його „Концертах" — псальмах! 35 на чотириголосний мішаний хор і 10 на вісімголосний мішаний хор усі „А капелля"!

Дуже вірну оцінку творчости Бортнянського дав наш авторитетний музиколог д-р Василь Витвицький. „...Спільною рисою творів Бортнянського є совершенне, досконале опанування хорової техніки (треба згадати, що Бортнянський на становищі управителя придворної капелі в Петербурзі довів тамошній хор до високого розвитку). З хору добуває Бортнянський різні краски голосів і вміщує їх одні з одними, та протиставить. Дуже часто пристосовує поділ одного голосу на вищу і нижчу партію, особливо ж використовує темну барву альта, протиставить хор солістам. Будова творів Бортнянського, головно циклічна форма концертів, укладається свобідно за змістом і характером поодиноких частин тексту. Дальші прикмети його музики багатство гармонічної інвенції, цебто творення нових сполук-гармоній і незрівняне мистецтво контрапунктичного голосоведення. Та понад усі ці, більше зовнішні прикмети, переростає найважливіша прикмета музики нашого геніяльного композитора, а це: глибина, повага і велич думки і музичного вислову. Його твори-це релігійна музика в найкращому, суттєвому значенні цих слів. Поза перейнятими засобами творива, музика Бортнянського-це мова, вислів його душі, української душі. Немаловажною річчю є при цьому сліди впливу української народної музики, які знаходимо у значному числі творів Бортнянського.

Це й було причиною, що твори Бортнянського, не зважаючи на офіціяльне признання, мали в Росії противників і то саме в російських музичних кругах. Ми натомість, бачимо і відчуваємо в них красу і вартість не тільки великого але й рідного мистецтва"!

(Закінчення на стор. 4)

Ол. Зозуля

А де ж бляха?

Відомо, що в господарстві без бляхи не обійтись: відро — з бляхи, корито — з бляхи, балія, тертка і навіть обруч на діжці — теж з бляхи. Але попробуйте в київських крамницях купити лист бляхи. Нема, бо це дефіцит. У цьому переконався двірник житлового комплексу ч. 3 О. Довгопол.

Скажете, для чого ж двірникові бляха? Його зброя — це березова мітла та кошик для сміття. Це так, та не зовсім. Бож київських двірників підпрягли до колгоспного сектору виконувати продовольчу програму, щоб дати споживачеві більше м'ясомолочних продуктів.

За традицією київські двірники — це старі діди й баби. Двори й хідники вони підмітають дбайливо й своєчасно. Чого ж ще? Але роботу двірників перевіряють санітарні інспектори, що знайшли на смітниках чимало харчових відходів.

Таке відкриття приголомшило керівників міського комунального господарства. Не довго думаючи, склали плян збору відходів і скликали всеміський мітинг. Після кількох запальних промов зачитали ухвалу міської ради, яка зобов'язує двірників щомісяця зібрати дві тонни харчових відходів.

Люди уважно слухали ораторів та перегукувались: „Таки і нам дали прикурити!"

Повернувся дід Довгопол до свого двору, оглянув смітник, почухав лисину і мовив до жінки:

— Тепер ти будеш двір замітати, а я на смітнику харчів шукати.

— Ти що?!..

— Не щокай, а скачи враже, як пан каже.

Але старому не танцювалось. Взув свої чоботи-кирзяки, озброївся вилами і почав уважно розгрібати звалище. Налякані щурі розбіглися по своїх сховах, а смітникові жуки чкурнули у травники. Сморід, що нагадував газ іприт, крізь вікна добрався до носів пожильців. Жінки підняли такий гамір-крик, що зразу ж появився міліціонер.

— Що ви тут риєтеся? — гаркнув на діда.

— Виконую вказівки партії. — І почав розтлумачувати, що і до чого.

Міліціонер зник, а домогосподині далі напирали на діда. Прийшлось розшуки відходів припинити.

Найлегше припинити. але плян доведено до двору і його треба виконати. Провалиш збір відходів — на чорну дошку повісять. Можуть навіть мітлу з рук вирвати, на пенсію в 40 карбованців посадити і що тоді?

Порадився дід Довгопол з сусідами-двірниками, які ж мають такі ж клопоти, і вирішив написати скаргу до редакції журналу „Україна", щоб розв'язати справу з відходами. Скарга починається патріотичним славословієм:

„Нині нам доведено плян — зібрати щомісяця дві тонни харчових відходів. Не треба нас переконувати, який це важливий резерв для збільшення продуктивності худоби... Але ото попорпайтесь щодня дві години у смітті, вибираючи відходи. Марудна справа, не гігієнічна". Кінчається скарга словами: „Вирішити цю проблему дуже просто, потрібні відра чи бачки спеціяльно на відходи, щоб мешканці самі зносили туди своє добро, а нам залишиться лише завезти його до сміттєзбірника".

Редакція, як водиться, скаргу надіслала до міністерства житлово-комунального господарства для вирішення. Але міністерство республіки безсиле, бо бляхою розпоряджається лише Москва. І формально відписали, що відрами забезпечити нема змоги, бо брак бляхи.

Тепер дід Довгопол розв'язує ребус: як зрозуміти, що заводи пляни з прокату бляхи перевиконують, а бляхи для відер нема? А німій скотині байдуже до всяких проблем, вона твердить лише одне — м-м-ууу!.

Петро Стерчо

СТЕПАН КУРОПАСЬ — З ЛАСКИ БОЖОЇ ДІЯЧ

Про Степана Куропася мав я приємність чути ще перед приїздом до Америки в 1950 році. Працюючи з д-ром Романом Смуком у Европейському Представництві ЗУАДК-у в Мюнхені-Пассінґу, директор того представництва згадував про інж. Степана Куропася не лише як про свого довголітнього приятеля, але в першу чергу як про суспільно-громадського та харитативного діяча. Приїжджі через ЗУАДК українці до Чикаґо в 1949-1951 роках завжди могли розраховувати на те, що навіть у часі тодішнього безробіття Степан Куропась допоможе їм влаштуватися на працю. Приїхавши до Чикаґо в літі 1950 року було мені надзвичайно приємно переконатися у правдивості слів мого колишнього шефа в ЗУАДК-у.

Познайомившись з інж. Степаном Куропасем, який тоді мав добре просперуючу ґазолінову стацію та солідний ґараж для направи авт майже у самому центрі міста Чикаґо; Куропась насамперед зорганізував мене у члени Українського Народного Союзу, а відтак у члени 2-го Відділу ОДВУ, якого він був тоді головою. Не треба було чекати довго, як уже наклав він на мене обов'язки секретаря цього Відділу ім. Олега Ольжича. Його притягаюча товариська вдача гуртувала провідних діячів Батька-Союзу — Дмитра Ткачука, Тараса Шпікулу, Петра Пуцила, Івана Іванчука, Пилипа Васильовського, Теодозія Носієвича і інших, бо в тому часі був він уже головним контролером. До речі, Степан Куропась був завжди активним пропаґатором доброго імени Батька-Союзу.

Хоч був інж. Степан Куропась членом керівних органів Центральної Управи Організації Державного Відродження України ще з самих початків заснування ОДВУ в 1932 році, то вважав він, що його діяльність повинна концентруватися у місцевому Відділі, якого він був головою, вважаючи, що діяльність якоїнебудь організації залежить не так від самої „верхівки", як від праці членства у відділі. А в місцевому відділі ОДВУ ім. О. Ольжича мав він довкола себе гурт відомих діячів, у склад якого входили такі особистості, як д-р Юліян Вассиян, д-р Тома Лапичак, д-р Андрій Гаєцький, мгр Ілля Павліш, кооперативний діяч Роман Мицик колишній революційний діяч інж. Юрко Дачишин, ред. Михайло Панасюк, проф. Юрко Степовий, ред. Андрій Іванів і інші, з якими, здавалося, він був здібний „гори перевертати". Його найпершим повоєнними співробітниками були тепер уже „призабуті" новоприбулі діячі Володимир Шемердяк та Сергій Сущик.

З Володимиром Шемердяком розпочав Степан Куропась наново видавати перерваний війною орган ОДВУ, що його редаґував св. п. ред. Володимир Душник — „Україна", що відтак був перетворений на журнал „Самостійна Україна", що появляється друком уже понад 35 років. Був Степан Куропась не лише головним редактором „Самостійної України" кількома наворотами, але й спільно із д-ром Юліяном Вассияном, д-ром Томою Лапичаком, д-ром Андрієм Гаєцьким, мґром Іллею Павлішем і іншими був співосновником Видавничої Спілки „Самостійна Україна", головою якої був він постійно аж донедавна.

Напротязі кількох десятиріч був С. Куропась у Чикаґо не лише організатором чи бодай співорганізатором майже кожної важливої української громадської імпрези, але й ще від часів д-ра Луки Мишуги був він постійним співробітником „Свободи", редаґуючи в ній „Чикаґівську Хроніку". Як журналіст, писав і ще далі пише С. Куропась „із перцем", що одних забавляє, а декого денервує. Але така то вже доля кожного інтеліґентного журналіста, який, відшукавши правду, звичайно ставить крапку на „і". На жаль, не всі люди люблять правду, тому й створюють вони контроверсію. Але, на думку С. Куропася, брак контроверсії веде громаду до повного застою та до толерування зла, що, очевидно, веде до нігілізму...

Як безпретенсійний український патріот і льояльний американський громадянин, Степан Куропась не любить бомбастики, не любить багатослівних резолюцій, не любить ніякого пустомельства. Бог обдарував його бистротою думки, гострим пером і ще гострішим язиком, а понад усе аналітичним розумом, який не толерує ніякої плиткости ніякої забріханости, ані неоправданих перебільшувань. Бож був він сам „і на возі і під возом"! Як багато інших обороняв він небіжку Австрію і її цісаря, перейшов він свою епопею Української Галицької Армії у боротьбі за волю України, поділяв він долю полонених, а відтак став він у ряди Української Військової Організації та Організації Українських Націоналістів, на чолі з полковником Євгеном Коновальцем, який, як і члени очолюваного ним Проводу Омелян Сеник-Грибівський, генерал Віктор Курманович, генерал Микола Капустянський і інші зупинилися саме в його тоді ще небагатому, але гостинному домі, коли вони приїздили до Америки. То ж, перейшов він також „життєву школу", яка включала і переслідування польською окупаційною владою, і невигоди підпілля...

Студіюючи у вищих школах Чехо-Словаччини й працюючи там у посілостях князя Ліхтенштайна, вже замолоду привик Степан Куропась шанувати людсь-

(Закінчення на стор. 4)

ЗАЛОГА МІЖПРОСТІРНОГО корабля „Атлантіс", виконуючи секретну місію Департаменту оборони ЗСА, запустила два штучні сателіти зв'язку, вартість кожного з них 100 мільйонів долярів. У зв'язку з тим, що місія корабля „Атлантіс" є секретною, Крайове управління аеронавтики і дослідження космосу (НАСА) має розпорядження Пентаґону не передавати ніякої інформації про полет. „Атлантіс" повернувся на землю у понеділок, 7-го жовтня.

АСИСТЕНТ ПРЕЗИДЕНТА з контролі над зброєнням Пол Ніці і асистент Державного секретаря в справах міжнародної безпеки Ричард Перл виступили на пресовій конференції в Державному департаменті і розповіли про створення в Совєтському Союзі космічної зброї. Журналістам була роздана брошура „Совєтська стратегічна оборонна програма", в якій наводяться дані, що СССР уже багато років розробляє оборонні системи з елементами космічного базування.

ДЕПАРТАМЕНТ ПРАЦІ повідомив, що безробіття у вересні збільшилося на 0,1 відсотка у порівнянні з серпнем і становило 7,1 відсотка. Тепер у ЗСА є 8,270,000 безробітних, на 147,000 більше, ніж було в серпні. В той же час у вересні мали працю 107,5 мільйона осіб, що є рекордом в історії країни.

Хведь Прочуханець

АЛЬКОГОЛЬ І ПОЛІТИКА

На Совєтський Союз приходить кінець! До такого сенсаційного висновку дійшло 250 вчених з цілого світу, які 14-го 8-го 1985 року зібралися у Женеві, щоб радити на цю тему, а про що сповістили „Свобода" від 20-го 8-го ц.р. „Свобода" повторяє за „Ню Йорк Ситі Трібюн" від 15-го 8-го 1985 року, що на конференції „стверджувано дійсно всі такі факти й познаки, які доказують, на яких хитких основах спирається сучасна совєтська імперія. Найяскравішим явищем є банкрутство комуністичної економічної системи...

Я з недовір'ям приймаю всякі виступи вчених мужів. Подібне зневір'я до вчених помічається в наш час у багатьох людей. І не диво, подивімся уважно довкола — кажуть вони, — а побачимо до чого вони довели світ. Люди починають шукати душевного порятунку в різних сектах, ще півбіди коли християнських, а то буває що й в язичницьких. Так само діється, якщо йдеться й про тілесні справи. Якщо треба йти до хірурга — йдуть до хіроманта, чи іншого психоаналітика, а коли справа надається для інтерніста — йдуть до знахаря. Якщо хочуть знати, що нас чекає в майбутньому, — не шукають доброго футуролога, лише йдуть до ворожки, яка, як їм здається, притьмареним оком більше побачить у своїй скляній кулі, ніж футуролог вичитає у своїх трендах.

Вертаючись до Женевської конференції 250-ох, то, на мій погляд, учасники її повинні звернути своїм спонзорам гроші, які ті потратили на командировки до Женеви. Бо, подумаймо самі; 250 вчених, може вже сивих або лисих голів, дійшло до висновку, що найбільш хиткою основою совєтської імперії є збанкрутована економічна система. Але ж, з раціональної точки бачення, ідіотична економічна система панує там від самого початку, — імперія стоїть і благоденствує. Чому? Бо з точки зору совєтської політичної системи найкращою економічною системою є та, яка посилює, а не послаблює політичну владу тої системи. І це правило є вже тепер ясне для пересічних людей, навіть в країнах, з яких виводяться отих 250 вчених. Покищо зібрані на конференції вчені не доказали нам, що сьогодні влада номенклятури має хиткіший грунт під ногами, ніж у будь-якому часі в минулому. І тому я з цього місця радив би з науковим висновком конференції 250-ох, що совєтська система заломиться не далі як за п'ять років, звернутися для верифікації до якоїсь модної гадалки.

Я також вважаю, що роки совєтської системи вже пораховані, хоч не відважуся вказати конкретної цифри. Основну ролю відіграватимуть в тому недавно введені там протиалькогольні закони. Не знаю, чи багато людей уявляє собі, які потрясіння у совєтському суспільстві може викликати наступ влади на одиноку свободу, яку реально мали досі всі совєтські люди, — на свободу кожночасово, до безтями впиватися.

Мене не дивувало б, коли б протиалькогольні закони ввів Черненко або Андропов. То були вже люди старші, що свою життєву норму пиття вже виконали раніше і на становищі генсеків тільки лікували свої хворі печінки. Вони могли б ввести такі закони просто зі старечої зависти. Але як міг так поступити Ґорбачов, людина, — як пишуть, — інтеліґентна, товариська (щораз то міняє собі товариство в Кремлі та поза його мурами), ще молода, що може втяти гопака не гірше, як колись Хрущов перед Сталіном. Мабуть і печінку має він ще здорову.

У комуністичній системі з алькоголем пов'язані майже всі світлі сторони побуту. То тільки в останній стадії алькоголізму життя людини стає там, так як всюди, не до перенесення. Люди масово п'ють там алькоголь не тому, щоб стати алькоголіками, але, в цей загально доступний спосіб, намагаються вони, хоч на хвилину, роз'яснити сірість і злиденність своєї щоденщини. Влада вдавала, що з тим боролася, — а люди вдавали, що з тим перед владою ховалися. І так десятиліттями обі сторони гралися в прижмурки і всім було весело.

Тут пригадується мені один польський дотеп, що підходить до теми: Ґерек приїхав до Брежнєва з візитою. Після короткого перебування в Москві, Ґерека везуть літаком, як то заведено в братніх державах, на екскурсії по Союзі. Йому додержує товариства сам Брежнєв. Виглянувши через вікно, Ґерек побачив під собою ліс, а в ньому, в невеликих відступах від себе, якісь димки, що снуються з-поміж дерев. Він питається Брежнєва, що воно так в лісі димить. А то люди самогон гонять, — відповів Брежнєв, — не можу собі порадити з тим алькоголізмом. А я собі дав раду — каже Ґерек. А як? — з невдаваним зацікавленням, питає господар. Я зліквідував закуску — вияснив гість.

Як знаємо, Ґерек не був новатором в тому ділі в порівнянні зі Совєтським Союзом, але зробив це так ґрунтовно, що поляки ще й досі їздять закушувати до західніх держав.

Алькоголь, крім того, що хвилево роз'яснює образ світу трудящим в країнах збудованого соціялізму, то ще вносить, я би сказав, людяність у міжлюдські відносини. Прикладів на підтвердження цієї тези можна рахувати на копи. Я наведу тільки один з моєї бувальщини.

Одного року, будучи з жінкою в Києві, завдяки знайомству, потрапив я до дому відпочинку спілки письменників у Каневі над Дніпром. Припливли ми ракетою під вечір. Рано хотілося з'їсти сніданок, але їдальня ще не функціонувала, а будинок страшив пусткою, бо це ж був тільки початок травня. В адміністрації поінформовано нас, що недалечко на Дніпровому причалі є буфет і там можна щось з'їсти. В буфеті до вибору був тільки чай та яйця на-твердо і ми рад-не-рад мусіли їх вибрати.

У залі, крім нас, не було нікого. Після сніданку ми закурили, а при тім почали радитись, що нам робити далі. По кількох хвилинах до буфету ввійшло двох мужчин. З деяких фраґментів їх ґардероби можна було догадатися, що це були річкові матроси, хоч в той час ніякого водяного транспорту на ріці не було видко. Один з матросів, високий та худощавий, з лиця, постури та віку подібний був до Ґорького. Другий був куценький, біленький, молоденький, чомусь без заросту на лиці.

Вони також „вибрали" собі чай та яйця на-твердо і сіли побіч нашого столика. Розмовляючи з дружиною, я час від часу кидав оком на старшого, дивуючись його схожості з Ґорьким. Нараз „Ґорький" нирнув рукою дуже глибоко в кишеню і рухом, якого не повстидався б Карась, витяг звідтам пляшку. Любовно приглядаючись на неї, хвилину подержав в двох руках, а відтак витяг пальцями корка.

(Закінчення на стор. 4)

Вечір молодих талантів на Союзівці

З численних вартісних імпрез літнього сезону Союзівки варто відзначити вечір молодих талантів на Союзівці 14-го серпня ц.р.

Конферансьє Роман Лупань відкрив його грою на фортепіяні, вітаючи всіх дітей і батьків. Потім Юрко Федорів (8 років) з Клівленду відіграв гарно на фортепіяні твір Флечера, а його молодший брат, Андрійко (5 років) заграв на фортепіяні коломийку. Аня Палажій (6 років) з Клівленду продеклямувала поему „Україно". Потім деклямувала молоденька Тимоша Полонська з Клівленду. Сестри Олександра (5 і півроку) і Катруся (3 і півроку) Дурбаки з Ремзі Н.Дж., проспівали своїми дзвінкими голосочками народну пісню „І шумить і гуде". Р. Лупань відіграв на фортепіяні „Пісню любови". Вкінці Марта Палажій (8 років) з Клівленду записалася грою на скрипці.

Р. Лупань закінчив вечір, дякуючи батькам, що підготовили дітей до виступів.

Приємно було побачити й почути наших найменших, що мають сценічні й музичні таланти. Напевно було б зголосилося ще більше дітей до виступів, якби про це було подано до преси на початку сезону. Також добре було б відбути генеральну пробу, щоб призвичаїти дітей до сцени й великої залі Союзівки. Побажано, щоб діти виконували твори українських композиторів та виступали в українських одягах. Варто включити у програму теж і українські танці й хороводи, гаївки.

Союзівковий бувалець

Олександра й Катруся Дурбаки виступили зі співами.

Учасники Вечора молодих талантів на Союзівці.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

ДОПОВІДЬ

Валентина Мороза

ПОЕЗІЯ і ЖИТТЯ ВАСИЛЯ СТУСА

відбудеться в Українському Народному Домі

при 140 Проспект Авеню в Ірвінґтоні, Н. Дж.

в п'ятницю, 11 жовтня 1985 р., о год. 7:30 веч.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Повідомляємо Родину, Приятелів й Українську Громаду, що згідно з постановами завіщання

св. п. д-ра

Зенона Нижанковського

ми, виконавці Його останньої волі вже виплатили, або в найближчому часі виплатимо наступні суми на релігійні, громадські (музично-мистецькі) або наукові цілі української спільноти:

Українська католицька церква св. Родини, Вашінґтон, Д. К. ам. дол.	1,000.00
Українська католицька церква св. Трійці, Вашінґтон, Д. К	1,000.00
Українська католицька церква св. Миколая, Вудбайн, Н. Дж.	1,000.00
Українська католицька церква в Люрді, Франція	1,000.00
Українська католицька церква св. Юра в Ню Йорку	4,000.00
Українська католицька церква Христа Царя, в Філядельфії	1,000.00
Фонд Патріярха Йосифа Сліпого	1,000.00
Союз Українок Америки (Сиротинець в Бразилії, Стипендійний Фонд, Фонд „Бабусі")	7,000.00
Манастир св. Василія в Ґлен Ков, Н. Й.	1,000.00
Семінарія св. Василія Вел.	1,000.00
Наукове Товариство ім. Шевченка	2,000.00
Український Музичний Інститут, Н. Й.	4,000.00
Фундація Енциклопедії Українознавства	1,000.00
Українська Вільна Академія Наук	2,000.00
ЗУАДК (ССК, Фонд Оборони 1-ої УД, „Броди-Лев", й інші)	7,000.00
Український Хор „Думка"	3,000.00
Студія Мистецького Слова	1,000.00
Гарвардськийы Університет — Інститут Українських Студій	2,000.00
Українських Музей	2,000.00
Школа Бандуристів в Н. Й.	1,000.00
Східньоевропейський Інститут у Філядельфії	2,000.00

Ню Йорк, в жовтні 1985 р. в першу болючу річницю смерти **бл. п. д-ра Зенона Нижанковського.**

Д-р Володимир Чума **Роман Гаєцький**

Головна Управа Товариства Українських Інженерів Америки

запрошує Членів та все Громадянство на

ТРАДИЦІЙНУ ОСІННЮ ЗУСТРІЧ

на СОЮЗІВЦІ, в Кергонксоні, Н. Й. в днях 12 і 13 жовтня 1985 р.

В ПРОГРАМІ:

1. Вокатон
2. Наукова Конференція
3. Бенкет і забава
4. Пленарне засідання Головної Управи ТУІА та Голів Відділів.

Просимо замовляти кімнати!

Початок імпрези

в суботу, 12-го жовтня 1985 р., о год. 1-ій по пол.

Просимо взяти якнайчисленнішу участь у згаданих імпрезах.

Головна Управа ТУІА

Відзначення річниці смерти св.п. Патріярха Йосифа

У першу річницю смерти св.п. Патріярха Йосифа члени Дирекції Товариства Св. Софія на терені Вінніпегу зорганізували симпозіюм, в пошану пам'яті цього велетня Христової Церкви. В неділю, 8-го вересня, ц.р. в залі „Просвіта" о год. 3-ій по полудні зібралося понад 240 духовенства та мирян, щоб послухати чотири доповіді, присвячені пам'яті нашого покійного Патріярха. Між присутніми були Митрополит Максим, о. канцлер Буячок, о. митрат Добрянський та інші отці.

Предсідник д-р Я. Барвінський відкрив програму із особистими спогадами про Патріярха Йосифа, котрі насвітлювали чутливу, веселу, але покірну душу нашого улюбленого Батька. Першу доповідь мав проф. д-р Штогрин із ЗСА про Українську Католицьку Церкву в часі Другої світової війни. В цікавій доповіді проф. Штогрин підкреслив великий хрест, котрий впав на рамена Блаженнішого в наслідок розгрому Католицької Церкви большевиками в 1945 році. Друга доповідь була о. д-ра Барана, котра насвітлила ролю Патріярха в сучасному екуменічному русі, а головно його міжвоєнну працю в т.зв. унійних з'їздах. Отець митрат Іжик, один із організаторів симпозіюму, окреслив особу Патріярха — каторжника. В своїм слові о. митрат розповів про велику пошану, котру здобув собі каторжник від своїх співмучеників із-за своєї мужньої, християнської поведінки в часі ув'язнення. Кінцева доповідь була о. М. Татарина про працю Патріярха Йосифа на волі. В цій доповіді підкреслено великі здобутки Блаженнішого Патріярха Йосифа в часі 1963-1984 років та велику ролю, котру дано Товариствові Св. Софії в збереженні цієї спадщини.

Подяку організаторам й учасникам висловив на закінчення д-р Марунчак, котрий також заохочував присутніх підписувати нову петицію до Святішого Отця за визнання Українського Католицького Патріярхату. Д-р Марунчак також пригадав усім, що праця св. п. Патріярха Йосифа не скінчена та що в наших руках лежить завдання нашої Церкви та історії.

Т-во Св. Софія

Відбувся Український День в Кергонксоні

В Кергонксоні, Н.Й., в неділю, 15-го вересня ц.р., відбувся заходами місцевого Відділу Української Американської Координаційної Ради і 88-го Відділу Українського Народного Союзу шостий з черги Український День, у якому взяло участь коло 600 осіб з околиці, в тому багато неукраїнців. Зустріч кількох поколінь українців, з яких деякі вже не володіють українською мовою, вможливлює їм нав'язати контакти і пригадати собі своє походження. Саме в тому велике значіння і ціль Українського Дня.

Були також заступлені представники урядів стейтового і повітового, разом 24 особи, між ними член законодавчих зборів Бил Ларкін, шериф округи Кемп Пост, члени леґіслятури і всі кандидати на нові пости.

Член законодавчої палати повіту Олстер Володимир Квас заявив, що не буде більше кандидувати на цей пост.

Український День відкрив голова Відділу УАКРади д-р Олег Волянський, привітав присутніх і передав провід і дальше ведення програми Данилові Слободянові.

Програма складалася з таких точок: виступ танцювального ансамблю „Черемош" з Філядельфії, виставки народного мистецтва, англомовних книжок з українською тематикою, показ і спосіб виготовлення писанок, що нею проводила Кеті Бішук, та традиційні українські страви.

Багато праці вложили у підготові і переведенні Українського Дня в різних ділянках членкині УАКРади, Союзу Українок Америки, Марійської Дружини, парафії св. Трійці і Православної Громади: М. Бабій, О. Бакум, С. Барановська, М. Бігунова, Д. Витвицька, З. Гулей, М. Гура, О. Денисенко, М. Квас, З. Ковальська, М. Кондра, Д. Кострюк, Н. Кравців, Я. Крижанівська, А. Мерещак, М. Мисько, О. Мороз, М. Неїлко, М. Оприск, М. Оршуляк, О. Оршуляк, Т. Паш, М. Повх, Л. Потічна, О. Равлюк, М. Реннер, М. Рубич, Л. Савецька, М. Смішкевич, М. Стефанишин, М. Таращук, Г. Хамула, Е. Хоманчук, М. Хоманчук, Д. Хухра, Я. Ціханська, С. Чорна, А. Яц, О. Яців і Л. Яців. З панів працювали: В. Бакум, Р. Барановський, О. Гулей, Р. Равлюк, В. Сушків, І. Хоманчук, В. Хоманчук з синами Антоном і Петром, що помагали при паркуванні авт. Й. Турчин, Т. Шмотолоха, С. Яц і В. Цимбал.

Дуже допомогла Управа Союзівки, відступаючи приміщення, кухню і кухонне приладдя, а шеф Андрій Лесів в господарській ділянці.

Кожного року з цієї нагоди організатори видають англомовну і українську брошури про Україну. Попередніми роками видано такі брошурки: „Українці в Кергонксоні", „Україна і українці", „Українці в Америці", „50-ліття Великого голоду в Україні" у зв'язку із маніфестацією у Вашінгтоні, і „Вільне слово в Україні заборонене", знову ж у зв'язку із маніфестацією у Вашінґтоні проти русифікації в Україні. Цього року видано брошурку про підготову до відзначення Тисячоліття Християнства в Україні п.н. „Перші хрестителі України".

Кожний раз Український День притягає щораз більше учасників не тільки українців з Кергонксону і околиці, але й американців українського походження та інших груп.

Дехто з учасників відшукує свій корінь походження, вивчає українські традиції і звичаї своїх предків. Напр., цього року кілька осіб запитували, де вони можуть набути відповідні книжки, щоб вивчати українську мову. Такі випадки хоч і рідкісні, все ж таки вони є чи не найкращою нагородою для організаторів за їх працю.

Завдяки чудовій погоді Український День пройшов з великим моральним і матеріяльним успіхом. Околична американська преса широко інформувала про цю подію.

З доходу призначено біля 1,000 дол. на різні національні цілі.

Б. Р.

ПРЕЗИДЕНТ ЕЛЬ Сальвадору Хозе Наполеон Дуарте наказав поступенно звільняти з в'язниці марксистів в заміну за звільнення його дочки, яка перебуває у закладі в марксистських партизанів. Покищо звільнено тільки чотирьох провідних марксистів і це мала б бути початкова стадія відпруження між ураядом і прокомуністичним рухом спротиву, який вимагає звільнення 34-ох в'язнів за звільнення дочки Інез Дуарте.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. інж.

ІСААКА ДЕСЯКА

в неділю, 13-го жовтня 1985 р., о 10-ій год. ранку
буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА
за спокій Душі Покійного

в церкві свв. Петра і Павла в Ґлен Спей, Н. Й.

Складаємо якнайщирішу подяку всім Отцям, Друзям і Знайомим за участь у супроводі Покійного на Вічний Спочинок, за похоронні відправи, за молитви, за прощальні слова, за жертвенну допомогу під час недуги Покійного, за щирі вислови співчуття, за чудові квіти та щедрі пожертви в пам'ять Покійного на Українську Вільну Академію Наук у США. Нехай Господь винагородить Вас всіх сторицею.

Дружина СОФІЯ з доньками
ІРИНОЮ ФЕДИШИН
І ГАЛИНОЮ МАЙСТРЕНКО з родинами

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 17-го вересня 1985 року, на 66-му році життя, несподівано, відійшов у Вічність
наш Найдорожчий
МУЖ, ТАТО І ДІДУСЬ

бл. п.

ОЛЕГ НЕСТОР СЕНИК

Покійний народився в селі Гниличках на Збаражчині, похоронений 25-го вересня 1985 року, з церкви Успення Божої Матері на Роземонті на цвинтарі Code des Neiges **в Монтреалі, Канада.**

У глибокому смутку:
дружина — ІРЕНА
донька — МАРІЯ
син — ДАНИЛО з дружиною РОЗМАРІ і донечкою АНДРЕЄЮ
сестри — ЛАРИСА й ОКСАНА з мужем в Україні
кузини:
д-р ГАЛИНА РУДНИЦЬКА
І ЯРОСЛАВ ШКЛЯР
з родинами в Монтреалі
Ближча і дальша Родина в Канаді, Америці і в Україні

Просимо про молитви.

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 2-го жовтня 1985 р., в ранніх годинах відійшла у Вічність на 88-му році життя,
наша Найдорожча і ніколи Незабутня МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ ТАГРИН з дому УСЕНКО

ПОХОРОН відбувся 4-го жовтня ц. р. на парафіяльному цвинтарі української православної церкви св. Михаїла у Вунсакет, Р. Ай.

У глибокому смутку:
донька — ТАТІЯНА ХУДОЛІЙ
внуки — АЛЕКСАНДЕР
д-р ЖОРЖ з дружиною КЕРИН
правнук — МИКОЛА

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого СИНА, МУЖА й БРАТА

бл. п.

Любомира Мих. Лампіки

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

відбудеться

в Гантері, Н. Й., в церкві св. І. Хрестителя 10-го жовтня 1985 р., о год. 10-ій ранку

Рідних, Друзів, Приятелів просимо в цей час згадати Покійного в своїх молитвах.

РОДИНА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого Невіджалуваного
КУЗЕНА й ВУЙКА

св. п.

д-ра ЗЕНОНА НИЖАНКОВСЬКОГО

похороненого дня 16-го жовтня 1984 року на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.
будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в церквах:

св. Юра в Ню Йорку, дня 12-го жовтня ц. р., о год. 9-ій ранку;
Христа Царя в Філядельфії, дня 11-го жовтня, о год. 8-ій ранку;
св. Миколая в Вудбай, Н. Дж.;
Пресв. Трійці в Вашінґтоні, Д. К., дня 12-го жовтня;
св. Родини в Вашінґтоні, Д. К.;
в Українській Католицькій Церкві в Люрді, Франція.

Про молитви за спокій душі Покійного просить

РОДИНА

У глибокому смутку повідомляємо Братів і Сестер в Христі, Приятелів і Знайомих, що Господеві було до вподоби покликати до своїх Небесних Осель на 43-му році життя

Зоряну Неонілю Котляр

з дому Василишин

БОГОСЛУЖЕННЯ у п'ятницю, 4-го жовтня 1985 р., о 7:30 веч. у похоронному заведенні Quinn-Hopping Funeral Home, 591 Lakehurst Rd., Toms River, N.J.

ПОХОРОН у суботу, 5-го жовтня 1985 р., о 10-ій год. ранку на українському православному цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
чоловік — СВЯТОСЛАВ
діти — СОНЯ, МАРКО, АНДРІЙ, ТАРАС
батько — ВОЛОДИМИР
вітчим — ВАСИЛЬ МАТВІЄЙКО
свекруха — МОТРОНА КОТЛЯР
сестри:
ЛІДІЯ КРАМАРЧУК із сім'єю
НАТАЛКА ШИМКО із сім'єю
брати:
БОГДАН із сім'єю
РОМАН МАТВІЄЙКО з дружиною
зовиці — ЛЮДМИЛА КОТЛЯР, ЛІДІЯ ВОЛОТ із сім'єю
вуйко — РОМАН ДАНИЛЮК з дружиною МАРТОЮ і дітьми
тітки:
СВЯТОСЛАВА МЕНЦІНСЬКА з сім'єю
НАДЯ ДАНИЛЮК із сім'єю
та ближча і дальша Родина в Україні й Америці

82-ий Відділ Союзу Українок Америки в Ню Йорку

запрошує Українське Громадянство на зустріч з письменницею

Іриною Дибко

що відбудеться в неділю, 20-го жовтня 1985 р., о год. 1:30 по пол. в домівці СУА, 108 Друга Авеню в Ню Йорку, Н. Й.

В програмі беруть участь:

Автор, Уляна Любович, Ярослава Гунчак, Марта Шраменко і Орест Гарасимчук.

Програму веде — *Ірина Іванчишин*

Після програми перекуска. Вступ 5.00 дол. від особи.

Повідомляємо, що виграші на квитки 82-го Відділу СУА, відбудуться 17-го листопада ц. р., в Домівці СУА, о год. 1-ій по пол.

Конференція сеньйорів Онтаріо

Перший ряд (зліва): І. Боюк та А. Пушкаренко з Садбур, о. В. Шараневич, М. Спольська, інж. В. Вацик (голова Об'єднання), д-р Г. Янішевська, Оля Лещук, І. Моклович. Другий ряд (зліва): У. Плавущак („Нові Перспективи"), Ю. Стефанович, В. Луцак, М. Чайківська, С. Фасяк (з Гамилтону), П. Макогон, П. Диць, А. Харак, І. Зіняк, дир. Фіскевич, Б. Мельник, М. Стогринець, мгр Б. Базилевич, секретар, д-р М. Кушпета. Третій ряд (зліва): Сорокатий, І. Комарницька, мгр Моклович, члени Управи, М. Любинська.

У суботу, 8-го червня ц.р. в залі Суспільної Служби в Торонто відбулася IV Конференція представників Клюбів Українських Сеньйорів провінції Онтаріо, у якій взяло участь 27 осіб, в тому й 21 делеґат від 11-ох клюбів і шість гостей від центральних установ.

Конференцію відкрив голова Об'єднання клюбів інж. В. Вацик, а керувала нею д-р Галина Янішевська, секретарював мгр В. Базилевич.

Привіти склали голова Суспільної Служби Торонто М. Спольська і голова КУК Торонто інж. Я. Соколик. Перед нарадами делеґати мали нагоду оглянути відновлене приміщення Суспільної Служби з поясненнями голови Т-ва М. Спольської, яка дістала признання за великий успіх у розбудові дому. З огляду на дуже важливі і пекучі справи нашої громади, а це — очорнювання і наклепи совєтських і жидівських чинників на українців, поставлено цю проблему як першу точку нарад, яку з'ясував д-р М. Кушпета, закликаючи зорганізованих сеньйорів до протиакції і пожертв на оборону доброго нашого імени.

Другою важливою точкою нарад була доповідь Олі Лещук, представниці Дорадчої ради онтарійського уряду: „Нові соціяльні аспекти старших громадян в світі онтарійського уряду". Праця Дорадчої ради дуже обширна і важлива, бо вона на своїх конвенціях перевіряє різного роду скарги, недомагання і пропоновані здорові думки, які надходять від сеньйорів і торкаються кожної ділянки життя.

Прелеґентка звернулася до делеґатів клюбів, щоб вони заохочували наших сеньйорів утримувати тісний зв'язок з Дорадчою радою і писати до неї, коли виникає в них якась проблема, як, наприклад, надужиття в домах для старших, невідповідне відношення до них управи дому, справи харчів, лікарської опіки, лікарств тощо. Дорадча рада веде також наукові досліди над харчами і недугами сеньйорів, організує спеціяльні курси для них для покращання їхнього життя.

Управа Об'єднання і представники клюбів здавали звіти з пророблеhistoire ної праці, над якими вив'язалася жвава дискусія. Якість і активність клюбу залежить в значній мірі від його проводу. В нашому Об'єднанні існують клюби, що мають великий вплив на загальне громадське життя і його активізують. Це повинні мати на увазі проводи КУК у своїх районах, допомогти організувати клюби старших і ними опікуватися. Нам потрібні клюби по всіх громадах Онтаріо, злучені в централю Об'єднання клюбів. В єдності сила, і наші сеньйори відіграли б важливу ролю в канадському житті.

Після звітів, дискусій і абсолюторії попередній управі вибрано нову управу: голова — інж. В. Вацик, заступник гол. д-р Г. Янішевська, секретар — мгр В. Базилевич, касир — А. Зазуля, прес. реф. В. Марко, вільний член — мгр Т. Моклович, контрольна комісія: дир. Ю. Фіськевич — голова, д-р В. Бойко і М. Штогринець. Одобрено членський внесок до централі Об'єднання по одному долярові на рік від дійсних членів Клюбу.

Наради відбувалися після обіду, яким гостила Суспільна Служба, а молитву провів о. В. Шараневич. Після обіду Віра Кемпе робила знімки.

Конференція відбулася у діловій і дружній атмосфері. Провідники клюбів мали нагоду познайомитися і обмінятися поглядами для покращання долі сеньйорів і нашого життя в канадській мозаїці.

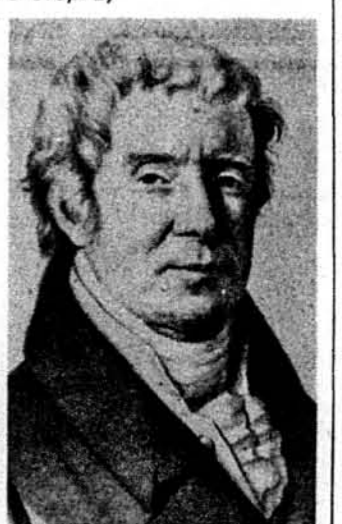
В. В.

У 160-ліття...

(Закінчення зі стор. 2)

Дмитро Бортнянський став співтворцем доби, яка видала таких музичних велетнів, як: Й. Гайдн (1732-1809), В. А. Моцарт (1756-1791), Л. фон Бетговен (1770-1829), Дж. Россіні (1792-1868), Дж. Верді (1813-1901) і інші. Диригент Д. Бортнянський, відбуваючи турне по Европі зі своєю славною хоровою капелею не забув гостювати з релігійним концертом в українській католицькій церкві св. Варвари (коло 1800 р.)

Тоді то особисто стрінувся з Гайдном і Бетговеном, від яких він дістав найбільш фахове признання. Тепер ми краще зрозуміємо ідею маестра Колесника, який серед зматеріялізованого еміґраційного життя рішив зі своїм хором вибранців, при співпраці ідеалістів цього проєкту увіковічнити на грамофонних платівках духовні „Концерти" в рамках святкувань 1000-ліття Хрищення України нашого найбільшого і досі неперевершеного композитора церковної музики, якому на ім'я: Дмитро Бортнянський.

Дмитро Бортнянський

Помер О. Шмокалюк

Сиракюзи, Н.Й. — Олекса Шмокалюк, довголітній предсідник 39-го Відділу УНС в Сиракюзах, Н.Й., кількакратний делеґат на конвенції УНС, основник місцевого Українського Дому та співучасник всіх місцевих церковних і громадських товариств, помер 23-го вересня 1985 року на 89-му році життя.

Похорон відбувся в четвер, 26-го вересня з української католицької церкви св. І. Хрестителя на місцевий цвинтар церкви.

Покійний прибув в 1914 році до Америки і цілий час був активний у всіх аспектах громадської праці. Сиракюзська громада відпровадила на вічний спочинок одного з найстарших піонерів місцевої громади, а УНС відданого працівника.

ПРЕСОВІ АҐЕНТСТВА і кореспонденти інформують, що в неділю, 6-го жовтня ц.р., в західньонімецьких містах вибухло знову шість запальних бомб, підкладених під різні об'єкти німецькими пацифістами. П'ять бомб спричинили льокальні вогні, а одна експльодувала, але не зробила жадної шкоди. Протести пацифістів, скрайньолівих і комуністів в Західній Німеччині проти федерального уряду за його погодженість розмістити американські нуклеарні ракети „Першінґ-2" і крилаті і за погодженість боннського уряду прступити до оборонної системи ЗСА, тобто до продукції космічної зброї.

Алькоголь...

(Закінчення зі стор. 2)

Я скромно відвернув голову від тої картини та подумав собі: нема то як річкові матроси, вони знають як забиратись до яєць на-твердо. Так думаючи, я глянув на свою склянку, але вже тоді, коли якась довжезна рука держала над нею сторчма пляшку до гори дном. Для годиться я хотів запротестувати, але техніка наливання, яку витягнута рука примінила, виключала всякий реальний спротив. Як легко догадатися, довга рука була власністю „Ґорького", який при тому ще промовив по-російськи: пий, ти такої ще не пив". Жінка, на всякий випадок, хотіла відсунути свою склянку дальше, але коли почула такий коментар, у неї перемогла жіноча цікавість і вона не проявила ніякої протидії, коли пляшка похилилась і над її склянкою.

Я пригубив свою посудину і, надпивши трохи, вигукнув: та це ж Марія Демченко.

— А ти звідки про це знаєш — здивовано спитав „Ґорький".

— Знаю — сказав я таємничо і добавив, — а хто тепер про це не знає.

Для необізнаного читача треба пояснити, що в той час Марія Демченко славилась на Україні як ланкова, на полях якої вирощувались найвищі урожаї цукрового буряка. На її то честь народна стихія найменувала її іменем самогон з буряків, який, треба тут відверто сказати, непристойно відбивався тими симпатичними плодами колгоспних ланів.

Піддержуючи розмову після так милого знайомства, я здивовано спитався „Ґорького", чи можна в публічному місці так відверто пити самогон, коли його офіційно забороняється фабрикувати.

- Не можна, — каже він, — але всі гонять — і всі п'ють. Як міліціонер з міста приїде до нас на село службово, то, як добре не налижеться та ще не дістане кілька пляшок у лапу на протверезіння, то надовго запам'ятає той проступок. А вони, собаки, злопам'ятні — зі знавством ствердив співбесідник.

Під час дальшої розмови пробудилась в мене цікавість фолклориста і я спрямував розмову на місцеві весільні звичаї. З дальшої його розповіді я дізнався, що весілля тягнуться два, а то й три, дні і що з такої нагоди виганяється біля 100 літрів самогону, з таким розрахунком, щоб на кожну весільну голову припадало приблизно по три літри того напитку. Дальші підрахунки робив уже я в своїй голові, без його допомоги.

Усі ми допили свої склянки. Наш сусід, заявляючи „ну, нам уже пора", встав, а за ним його біленький напарник. Вони привітно з нами попрощалися і вийшли із залі. Мені в шлунку вже давно приємно гріло, а тепер потеплішало і на душі.

І як тут не бути вдячним такій людині, як Марія Демченко — подумалось мені сердечно, адже завдяки її праці є чим і чай посолодити і яйце на-твердо зварене пом'якшити, а й час можна приємно провести. Недарма там, де у інших народів алькогольні напитки називають аристократичними іменами, як Наполеон чи Марія Луїза, то наш народ протиставляє їм іншу Марію — представницю народної гущі.

Тому то я вважаю, що введення антиалькогольних законів поставить руба ленінське питання: хто кого?

Свято...

(Закінчення зі стор. 1)

на Шкафаровського, соліста Лирік опери в Чикаґо, при акомпаньяменті Орисі Покорної. Співак виконав низку українських пісень.

Слідувала вечеря, яку праготовили жінки під проводом Орести Ткачук, а до столів подавали молоді студенти й студентки, члени Братства Бориса і Гліба, при парафії свв. Володимира і Ольги. Початкову молитву провели пастор Олекса Гарбузюк, голова Баптисько-Євангельського Об'єднання, і о. митрат Маріян Бутринський, парох собору свв. Володимира і Ольги.

Під час вечері-бенкету господар святкувань представив присутнім гостям президіяльний стіл, за яким сиділи священики, гості і промовці. Він рівночасно повідомив, що з нагоди 85-річчя проф. Кубійовича наспіли численні привіти від різних товариств і організацій. До привітів було долучено й грошові пожертви на ЕУ. Згодом д-р Маркусь відчитав список жертводавців, які в останньому часі, від часу створення фундації, зложили на ту ціль свої дотації, що у вислідi принесло суму понад 52,000 дол.

До заключної молитви господар святкувань попросив о. Степана Женчука.

На закінчення слід підкреслити, що головним мотором свята Енциклопедії в Чикаґо був інж. Роман Заяць, організаційний референт Громадського комітету, який є найбільшим ентузіястом ЕУ, на терені Чикаґо, постійно збираючи фонди й висилаючи дописи до „Вістей з Сарселю".

Степан Куропась...

(Закінчення зі стор. 2)

ку гідність, людські і громадянські вольності, розуміння яких ще більше поглибив він у своїй прибраній батьківщині. Осоружність до всякого поневолення людини, а тим самим і безкомпромісова боротьба проти всякого тоталітаризму виходить у нього зовсім природно з глибини його душі. Не треба пояснювати його палкої оборони демократичних принципів в українському суспільно-громадському житті. І для нього є природною справою виступати в обороні прав і вольностей українського народу. Для нього — це не пусті слова!

Понад п'ятдесят років тому приїхав тоді ще відносно молодий аґроном до Чикаґо, ген далеко від ланів пшениці, просторих сіножатей, овочевих садів. Замість того наливав він ґазоліну, направляв людські авта, займався торгівлею міської гіпотеки. Але, як каже українська пословиця, „вовка завжди тягне в ліс", так і інженера Куропася завжди вабила земля, вабила рослинність, вабили живі звірята... І, здобувши важкою працею потрібні фінансові ресурси, син українського села закупив земельну посілість і став „джентлмен-фармером", користаючи від кожночасної вподоби з обидвох світів — чудової висконсинської природи, яку управляють наймані фахівці-робітники, та життя на чудовій периферії гамірного міста, щоб бути ближче до внуків. Та благородна комбінація обидвох світів ще більше наблизила нашого ювілята до реальної дійсности справжнього життя у його різних аспектах, а не лише до самої уяви, до самого мрійництва... Саме мрійництво не творить реальних господарських вартостей, без яких ніяке суспільство не може існувати!

Усе це взявши разом, робить інж. Степана Куропася таким, яким він є — повноцінною людиною, яка завжди мала і далі має високі життьові цілі, яка вдоволена із власних осягів у своєму трудолюбивому житті, яка дивиться на світ очима оптиміста, а тим самим і додатньо впливає на своє оточення. Виявом його оптимізму й життєрадісности є неперевершений гумор нашого „вісімдесятп'ятника". Хто буває в товаристві нашого ювілята, той знає, що в інж. Івана Куропася один жарт випливає з другого цілком природно, так як течія води пливе в річці... А це великий дар Божий!

На многая літа, Інженере, з усмішкою на устах і з жартами на язиці!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 13-го ЖОВТНЯ 1985 р.

Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж. Місячні збори б-ва св. Ів. Хрестителя 76 Відд., о год. 10:30 ранку в залі української католицької церкви при Сенфорд Авеню. Проситься членів прийти та вирівняти вкладки або посилати чеками прямо до Відділу: Julia Demtschuk, 168 Laurel Avenue, Irvington, N.J. 07111.